

Notat om hovedtendenser i høringssvar til lovforslag vedr. understøttelse af menighedsrådenes vedligeholdelse af middelalderkirker og orientering om foreløbige ligningsbehov

Lovforslaget blev sendt i høring den 1. juli 2025 med en høringsfrist den 25. august 2025 kl. 12:00 (56 dages høring).

Lovforslaget har været sendt i høring hos ADF – Det Administrative Fællesskab, Akademikerne, Akademiraadet, Akademisk Arkitektforening, alle biskopper, alle budgetudvalg, alle menighedsråd, alle provstiudvalg, alle stiftsråd, alle stiftsøvrigheder, budgetfølgegruppen, Danmarks Kirketjenerforening, Danmarks Provsteforening, Danmarks Kordegnnetjenerforening, Dansk Kirkemusiker Forening, Dansk Organist og Kantor Samfund, Den danske Præsteforening, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, FLC – Fællesfondens løncenter, Folkekirkens Uddannelses og Videnscenter (FUV), Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Foreningen af Personalekonsulenter, Foreningen af Provstisekretærer, Foreningen Danske Revisorer, FSR – Danske Revisorer, HK, Kirkekultur.nu, kirkemusikskolerne, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Kulturministeriet, Landsforeningen af Menighedsråd, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Miljøministeriet, Ministeriet for Grøn Trepert, Nationalmuseet i København, Organistforeningen, Provstirevisorerne, Rigsrevisionen, SLM – Stifternes løncenter for menighedsråd, Slots- og Kulturstyrelsen, Økonomistyrelsen og 3F Fagligt Fælles Forbund.

Lovforslagets forslag er inddelt i to temaer:

1. Hjemmel for kirkeministeren til at oprette en fællesfondsfinansieret enhed for folkekirkens middelalderkirker, der kan overtage det fulde ansvar for et mindre antal middelalderkirker med evt. tilhørende kirkegård, som et menighedsråd ønsker taget helt ud af brug som sognekirke.
2. Bemyndigelse til, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere procesmæssige regler for provstiudvalgenes orientering af stiftet om de lokale kassers foreløbige ligningsbehov

Dette notat om hovedtendenserne i de modtagne høringssvar redegør for høringssparternes holdninger til lovforslaget i sin helhed og til de to temaer særskilt i nedennævnte rækkefølge:

1. Lovforslaget i sin helhed
2. Oprettelse af en enhed for folkekirkens middelalderkirker
3. Procesmæssige regler for provstiudvalgenes orientering af stiftet om de lokale kassers foreløbige ligningsbehov

Til lovforslaget har By-, Land- og Kirkeministeriet modtaget 133 høringssvar inden høringsfristens udløb den 25. august 2025 kl. 12:00. Høringssvarene er fordelt på følgende høringssparter:

Høringsparter	Antal
Interesseorganisationer ¹	6
Biskopper	10
Stiftsråd og stiftsøvrigheder	7
Provstiudvalg	22
Budgetsamråd	1
Menighedsråd	72
Præster og provster	4
Borgere	5
Statslige myndigheder	4
Øvrige* ²	2
I alt	133

Tilkendegivelserne i høringssvarene er opdelt i følgende 4 kategorier:

1. **Positiv:** Høringsparten har klart tilkendegivet at være positiv indstillet over for forslaget, f.eks. ved oplysning om at støtte eller tilslutte sig forslaget, eller ved udelukkende at udtrykke positive tilkendegivelser om forslaget.
2. **Negativ:** Høringsparten har klart tilkendegivet at være negativ stemt over for forslaget, f.eks. ved opfordring til, at det forkastes og ikke gennemføres, eller ved udelukkende at udtrykke negative eller kritiske tilkendegivelser om forslaget.
3. **Neutral:** Høringsparten er hverken klart positiv eller klart negativ stemt over for forslaget, men har dog haft bemærkninger. Størstedelen af svarene i denne kategori indeholder en anerkendelse af hensigten bag forslaget, men udtrykker samtidig bekymring ved forskellige elementer heraf.
4. **Ingen bemærkninger:** Høringsparten har ikke haft bemærkninger til forslaget. Denne kategori dækker både over de høringssvar, hvori det er oplyst, at høringsparten ikke har bemærkninger, samt de høringssvar, der ikke indeholder en stillingtagen til de konkrete forslag.

¹ Interesseorganisationer omfatter: Danmarks Provsteforening, Distriktsforeningen Himmerland, Foreningen af Provstisekretærer, Foreningen for Kirkegårdskultur, Grundtvigsk Forum og Landsforeningen af Menighedsråd.

² Øvrige omfatter: Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter og et medlem af et menighedsråd, som varetager funktionen som kirkeværge.

1. Lovforslaget i sin helhed

De høringssvar, hvor afsender eksplicit har tilkendegivet at være overordnet positivt eller negativt stemt over for lovforslaget i sin helhed, opgøres i nedenstående tabel:

	Positiv	Negativ
Interesseorganisationer	3	0
Biskopper	3	2
Stiftsråd og stiftsøvrigheder	0	0
Provstiudvalg	3	0
Budgetsamråd	0	0
Menighedsråd	7	6
Præster og provster	0	0
Borgere	1	2
Statslige myndigheder	0	0
Øvrige	0	0
I alt	17	10

Blandt interesseorganisationerne har bl.a. Danmarks Provsteforening, Distriktsforeningen Himmerland, og Landsforeningen af Menighedsråd afgivet høringssvar, der overordnet støtter lovforslaget.

3 biskopper (Aarhus, Helsingør og Viborg) støtter overordnet lovforslaget, mens 2 biskopper (Aalborg og Ribe) afviser lovforslaget i sin helhed.

Det bemærkes, at hovedparten af høringssvarene (106) ikke indeholder en entydig stillingtagen til lovforslaget i sin helhed, men derimod indeholder kommentarer til lovforslagets enkelte dele. Disse høringssvar indgår ikke i ovenstående oversigt over høringssvar med bemærkninger til lovforslaget i sin helhed.

2. Oprettelse af en enhed for folkekirkens middelalderkirker

	Positiv	Neutral	Negativ	Ingen bemærkninger
Interesseorganisationer	4	0	2	0
Biskopper	5	1	4	0
Stiftsråd og stiftsøvrigheder	1	2	2	2
Provstiudvalg	15	1	6	0
Budgetsamråd	0	0	0	1
Menighedsråd	14	17	20	21
Præster og provster	0	1	2	1
Borgere	1	1	3	0
Statslige myndigheder	1	0	1	2
Øvrige	0	0	1	1
I alt	41	23	41	28

69 hørings svar har enten forholdt sig positivt eller ikke haft bemærkninger til forslaget om oprettelse af en enhed for folkekirkens middelalderkirker.

41 hørings svar har forholdt sig kritisk til forslaget.

23 er blevet kategoriseret som neutrale.

Svarene fra de høringsparter, der har tilkendegivet at være **positivt** stemt over for forslaget, giver overordnet udtryk for, at forslaget

- er udtryk for en solidarisk løsning på et væsentligt problem,
- vil bidrage til bevarelse af dansk kulturarv og
- vil understøtte mindre og tyndt befolkede sogne på landet.

En række positive høringsparter foreslår samtidig, at enhedens rådgivende rolle og vidensarbejde over for alle de øvrige menighedsråd, som ikke ønsker ansvaret for deres middelalderkirker overdraget til enheden, bør fremhæves tydeligere i lovforslaget.

Danmarks Provsteforening, Landsforeningen af Menighedsråd og Nationalmuseet er alle positive over for forslaget. Nationalmuseet foreslår dog, at middelalderkirker, der er blevet overdraget til enheden for folkekirkens middelalderkirker, skal synes mindst én gang årligt, frem for en gang hver 4. år, som ellers foreslået i lovforslaget.

Blandt de høringsparter, der har tilkendegivet at være **negativt** stemt over for forslaget, ses overordnet følgende tendenser:

- Forslaget ses som udtryk for centralisering og indebærer risiko for tab af lokalt engagement
- Enheden anses for et unødvendigt ekstra forvaltningsorgan parallelt med eksisterende strukturer, som underminerer stiftsøvrighedens og menighedsrådets rolle.
- Provstiudvalg og biskop bør have vetoret mod overdragelse af en middelalderkirke til enheden
- Der planlægges afsat uforholdsmæssigt mange midler til enhedens varetagelse af alene 5 kirker, og midlerne er bedre brugt andetsteds

Nogle negative høringssvar anfører alternative forslag til oprettelse af enheden, herunder at middelalderkirker, der ønskes taget ud af brug, kan overgå til stifterne eller provstiudvalgene, at menighedsrådene styrkes økonomisk eller modtager øget bistand fra stifter og provstiudvalg, eller at eksisterende strukturer og samarbejder styrkes.

Blandt de høringsparter, der har tilkendegivet at være **neutralt** stemt over for forslaget, ses overordnet følgende tendenser:

- Størstedelen af svarene i denne kategori indeholder både en anerkendelse af hensigten bag lovforslaget samt visse bekymringer ved forskellige elementer heraf og spørgsmål til, hvordan forskellige aspekter af enheden skal fungere.
- Bekymring for finansiering af enheden, herunder særligt i forhold til:
 - Det forhold, at finansiering skal ske ved forhøjelse af landskirkeskatten
 - Om det afsatte beløb er tilstrækkeligt til at dække enhedens virksomhed
 - Hvordan den langsigtede finansiering af enheden skal foregå
 - Hvad de økonomiske konsekvenser vil være ved, at der er en tidsmæssig forskydning mellem tidspunktet for overdragelse af middelalderkirke og tidspunkt for overdragelse af evt. tilhørende kirkegård, til fredningsperioden er udløbet

Nogle neutrale høringssvar udtrykker desuden undren over, at folkekirken skal bruge penge på kirker, der alene tjener til kulturarv, idet dette ikke blot er folkekirkens ansvar. Andre finder, at forslaget ikke er ambitiøst nok i forhold til antallet af kirker, der skal kunne overtages af enheden.

Øvrige bemærkninger:

- Flere høringsparter fremhæver vigtigheden af den lokale forankring, det lokale engagement og det lokale ejerskab i folkekirken
- Flere høringsparter mener, at lovforslaget mangler oplysning om konkrete forhold vedrørende enheden og dens virksomhed, herunder bl.a. forvaltning af enhedens kapital og reglerne for brug af de middelalderkirker, der tages ud af brug.

3. Procesmæssige regler for provstiudvalgenes orientering af stiftet om de lokale kassers foreløbige ligningsbehov

	Positiv	Neutral	Negativ	Ingen bemærkninger
Interesseorganisationer	1	1	1	3
Biskopper	5	0	3	2
Stiftsråd og stiftsøvrigheder	0	0	4	3
Provstiudvalg	6	6	8	2
Budgetsamråd	0	0	1	0
Menighedsråd	6	8	10	48
Præster og provster	0	0	1	2
Borgere	0	1	1	3
Statslige myndigheder	0	0	0	4
Øvrige	0	0	0	2
I alt	18	16	29	70

88 høringssvar har enten forholdt sig positivt eller ikke haft bemærkninger til forslaget om oprettelse af en enhed for folkekirkens middelalderkirker.

29 høringssvar har forholdt sig kritisk til forslaget.

16 er blevet kategoriseret som neutrale.

Der tegner sig ikke nogen overordnede tendenser for de høringsparter, der har tilkendegivet at være **positivt** eller **neutralt** stemt over for forslaget. Dette skyldes, at høringssvarene herom hovedsageligt blot indeholder en tilkendegivelse af at bifalde forslaget eller oplysning om, at høringsparten finder det afgørende, at bemyndigelsen til at fastsætte kirkeskatten (som det også fremgår af høringsudkastet) fortsat skal være hos provstiudvalget.

Blandt de høringsparter, der har tilkendegivet at være **negativt** stemt over for forslaget, ses overordnet følgende tendenser:

- Forslaget ses som udtryk for centralisering og unødigt indblanding i lokale forhold og bryder med et grundprincip om, at menighedsrådet og provstiudvalget ikke skal stå til ansvar over for andre i forhold til det lokale ligningsbehov.
- Den foreslåede tidsplan for lokale drøftelser om ligningsbehovet vurderes urealistisk: Dels anføres det, at provstiudvalgene ikke kan nå at komme med nogen meningsfuld udmelding inden den 15. maj hvert år. Dels vil det være for sent for provstiudvalgene først at få en tilbagemelding fra biskoppen i juli måned i forhold til indberetning af ligningsbehovet til kommunen senest den 15. september hvert år. Det anføres i forlængelse heraf, at provstiudvalgenes samarbejde og dialog med kommunerne risikerer at tage skade som følge heraf.
- Det anføres, at forslaget vil medføre en unødvendig ekstra arbejdsbyrde for provstiudvalgene

Nogle negative høringssvar anfører alternative forslag, herunder en model for tilbagemelding med mindre administration, f.eks. via Kirkeportalen, hvor provstiudvalg indberetter og biskoppen kan få et stiftsoverblik, eller at den foreslåede proces omkring indmelding til biskoppen i første omgang gennemføres som forsøgsordning.